

Uskalla häntä puuttua koko avojalkaisuuteen, kun vanhoista leikkeistäni hoksasin, että tässä asiassa on tosikkoja puolella ja toisella, milloin ottaa nokkaansa joku (ns.) tullista tullut, milloin itteensä joku kantaoululainen. Niin kuin tämä nyt niin mahottoman vakava asia olisi. Naapurin Antti osoitti jo aikaa sitten avojalkateorian avulla, miksi Oulu on synnyttänyt niin paljon runoilijoita, jotka ovat paenneet Oulusta.

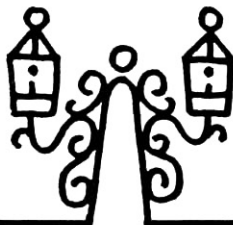
Haastoiko tämä Oulu-lehtemme kuitenkin puhumaan oulun kielestä? Minulta se lehti kyllä hukki kesätuuliin. Otin kuitenkin esille Lauri Kettusen hauskan kirjan Hyvää vapaata suomea, jonka marginaaleihin olen suomen kielen asentajana toimiessani tehnyt kaikenlaisia merkintöjä. Näyttävät sisältyvän osastoon Attribuutista, mutta annetaan sen "buutin" olla. Kyselin usein oppilailta, olivatko koskaan tilanneet nilkkakahveja. Useimmiten kukaan ei enää tuntenut koko nimitystä. Mahtaisikohan Antellillakaan enää olla yhtään tyttöä, joka osaisi tuoda nilkkakahvit? Nisukahvit se tyttö varmaan toisi, jos pyytäisi, mutta käänttykahvi

Panu

Avomielisesti oululaisittain

sauraitaisi olla fiinimmässä paikassa jo liian kansanomaisen nimitys, toppakahvit samoin. Kotona emäntä kyllä yskän ymmärtää. Ja nyt jo nuorikin ymmärtää, että nämä ovat vastakkaisia käsitteitä. Työmaalla juon useimmiten nilkkakahvit, palan päältä vain. Jos korppua on, toppaan, kun jo Kokko-Jeffi aikanaan sanoi, että korppua saa topata vaikka eduskunnassa. Vieläkö muuten Oulussa tunnetaan ankkastukki eli leefa, nykysuomeksi pitko?

Mielenkiintoisia nuo paljas- ja avo-attribuutit, no, nyt meni kuitenkin kieliopiksi! Jos olisin kielenoppinut, yrittäisin selvittää niiden ja niihin läheisesti liittyvän nilkka-sanan perimmäiset merkitykset. Kengät nilkkasiltaan jalassa, nilkkasil-

taan. Tunnetteko? Näin Muhokella ja Tyrnävällä, ainakin erään Keskitalo-nimisen pojan mukaan. Siis kengät ilman sukia jalassa. Sotkamossa kengät pannaan avonilikkaan (Huotari). On siellä marginaalissa tämmöinenkin merkintä Kai-nuusta: tahvelokengissä = ilman sukkaa.

Olisikohan se tuo Oulun avojalkanen tullut Kainuun avonilkkasesta? Lippusessa, lapusessa on vielä merkintä, että "kävellään avonilikkassa" eli ollaan "avonilkkasilla" — kengät ilman sukkaa. Siellä (mutta en vain ole merkinnyt, missä) ollaan "avojalon" ei "paljasjalon". Oulussako nimenomaan? Minnekähän sitten kuuluu tuo "loppasiltaan"? Paljain päin ja avopäin kai ovat synonyymisiä

ilmaisuja, mutta eivät paljaspäinen ja avopäinen, ainakaan aina.

Mutta kun en ole kielenoppinut, niin sanon vain, että ei mitään soosia, ku' nilkkasiltaan pottuja! Sopii arvailta. Oulusta muistiin merkinnyt Vehkalahti. Vai onko tutumpi sanonta: kuoripotut, tuppipotut? Aivan samaa kuin ensimmäinen nämä potut kuitenkin eivät ole, sillä siinä ei ole vielä sanottu, etteikö voisi olla vaikka läskisoosia höysteenä.

Vanhoista sanoista ja sanonnoista puheenollen: vanha ystäväni B.J.R. — sen verran iäkäs, että on ehtinyt olla jo vuosisadanvaihteessa Rosendalin valmistavassa koulussa opinalkeita saamassa — kysyi, tunsinko haukkumasanan mäily. Se on kuulemma törkeää lievempi haukkumanimi, mutta ilmeisesti kuitenkin aika paha, koska ystäväni ei suostunut edes esimerkin vuoksi ja asian selventämiseksi sovittamaan sitä minuun. Niin että voin sanoa, että niin pahasti ei minusta vielä sentään ole sanottu.

Lähestyvän Oulun päivän merkeissä siis hyvää syyskesää!